

Đâu rồi tôi thì 35 năm?

Tác Giả: Khánh An, phóng viên RFA
Thứ Ba, 20 Tháng 4 Năm 2010 16:26

Sắp đến 30 tháng 4 rồi, có một nhu cầu chuyên để nói về 30 tháng 4.

Như người lớn hay nói về chiến tranh, nhưng tôi nhớ cái mà họ đã trải qua trong chiến tranh, nhưng với giới trẻ thì như thế nào?

*Photo courtesy of DaiHoangNguyenblog
Chợ Bến Thành trước năm 1975.*

Giới trẻ tôi thì mình nhìn về chiến tranh như thế nào? Mình nghĩ gì về chiến tranh? Và cái hiện tại của mình, nhưng mối quan tâm hiện nay là gì? Vì vậy, chúng tôi có ngày hôm nay sẽ là “Giới trẻ với ngày 30 tháng 4”.

Ngày 30 tháng 4

Trước khi bắt đầu chương trình, Khánh An sẽ mời các bạn lớn tuổi để giới thiệu về bản thân mình. Trong này có những người đi diễn cho thế hệ 7X, 8X, 9X. Mình sẽ mời thế hệ 7X trước.

Diễn: Chào các bạn. Mình là Diễn, đang ở bên Đức. Mình sinh tháng 7 năm 75, tức là sau 30 tháng 4 mấy tháng, tức là lúc 30 tháng 4 xảy ra, khi đó mình mang bầu chưa đẻ, sau đó 3

Đâu rồi tôi thì 35 năm?

Tác Giả: Khánh An, phóng viên RFA
Thứ Ba, 20 Tháng 4 Năm 2010 16:26

tháng thì mình ra đời. Mình bây giờ đang học thạc sĩ văn chương ở Đức, đúng thì mình cũng đi làm.

“Theo ý em, “thời ng nhất” là đúng với mặt địa lý, bởi vì trước 30 tháng 4 nếu chúng ta miền Nam chúng ta có thì nào vượt qua sông Bến Hải để đi (Bến Hoàng)

Khánh An: Cảm ơn chị Diệu. Bây giờ thì mình đi đi n của thì h 8X.

Hoàng: Chào chị Diệu, chị Khánh An và mọi người. Mình là Hoàng, đang du học ở Pháp. Mình sinh năm 82, hiện đang là nghiên cứu sinh ở Pháp.

Khánh An: Và bây giờ thì mình Thìn, cũng là thì h 8X nhưng mà là cụ ở 8X. Mọi Thìn.

Thìn: Vâng. Em xin giới thiệu em là Thìn. Em sinh năm 88. Em giờ đang học Viện Thông tin Hà Nội và em cũng đang đi làm thêm ở Hà Nội.

Khánh An: Cảm ơn Thìn. Và đến thì h 9X.

Phong Anh: Em chào mọi người. Em tên là Phong Anh. Em ở Thành phố Hồ Chí Minh, đang học cao đẳng Công nghệ Điện Học Hoa Sen.

Đâu rồi tôi thì 35 năm?

Tác Giả: Khánh An, phóng viên RFA
Thứ Ba, 20 Tháng 4 Năm 2010 16:26

Chị Bên Thành ngày nay. Photo courtesy of sgopentour.

Khánh An: Và bây giờ thì bên cùng, bé út của chúng mình.

Thị: Vâng. Em xin chào mọi người. Em sinh tháng 2 năm 1991, tức là sau 30 tháng 4 26 năm. Hiện nay, em đang là sinh viên năm thứ nhất của Trường Đại học Kinh Tế Công Nghiệp Hà Nội và ngành em học là kế toán.

Khánh An: Khánh An cảm ơn mọi người và rất vui được đón các bạn vào chúng mình Cafe Wifi. Ngày hôm nay cũng sắp đến ngày 30 tháng 4 rồi, câu hỏi đầu tiên mà Khánh An đặt ra cho các bạn là các bạn nghĩ gì về Ngày 30 Tháng 4?

Diệu: Khi mà nhắc tới 30 tháng 4 năm 75 thì câu hỏi của Khánh An đặt về đầu mình như ý tưởng quá đi, không biết bắt đầu từ cái nào, nhưng mà có lẽ mình bắt đầu từ chuyện là, vì mình sinh sau 30-4-1975 có một tháng thôi, cho nên học qu, học qu của mình tranh còn đi lại trên thế học của mình khá là nặng nề, ví dụ như rất nhiều bạn bè của mình có tên nickname là bobo, không biết là Thị ơi Thì ơi mình bạn thì học 7-8-9X về sau có biết bobo là cái gì không?

Đó là một loại hạt có ruột trắng và cứng, mình ăn bobo rất nhiều cho nên như đầu tiên tên "Bobo".

Thị hai nhà trong gia đình mình, mình là một đứa nhà con nhà, mà theo gene di truyền thì

Đâu ròi lòi th 35 năm?

Tác Giả: Khánh An, phóng viên RFA
Thứ Ba, 20 Tháng 4 Năm 2010 16:26

đúng ra không nh nh v y đầu nh ng mà vì tr c ti p sau 30-4-75, bao nhiêu dinh d ng cho m t đ a tr bình th ng cũng không có đ . Mình nh h i còn nh , các b n bi t trái b p màu vàng mà bây gi đ cho heo cho l n nó ăn đó, ng i ta xay b b ra xong r i n u cái đó lên ăn thay cho c m. Mà m t đ a nh đúng ra ph i đ c bú s a mà bây gi nó ph i ăn b p thì dinh d ng c a không có đ , cho nên th h c a t i mình ề u t và r t là nh con. Đó là ý t ng đ u tiên.

“Em nghĩ h u qu chi n tranh đ l i quá n ng n , qua bao nhiêu th h r i mà con cháu c a m i ng i v n b h u qu c a chi n tranh.(B n Th o)

Khánh An: Các b n khác, khi các b n nghe câu chuy n v a r i thì các b n có c m nghĩ nh th nào?

Thìn: Đ i v i em thì sinh ra trong th i hòa bình, nh ng mà ngày 30 tháng 4 đ i v i em v n r t t hào. Em v n thích ngày 30 tháng 4 b i vì th nh t nó là ngày ngh ch , th hai đó là ngày mà Vi t Nam hoàn toàn gi i phóng và hai mi n Nam B c đ c chung m t nhà.

H u qu chi n tranh

Th o: Th a ch Khánh An, em mu n nói .

Khánh An: , m i em, bé Th o.

Th o: Vâng. Trong 5 ng i thì em đ c sinh ra sau ngày 30 tháng 4 nh t, nh ng mà nhìn nh ng ng i thân xung quanh em, quê em có r t nhi u ng i nhi m ch t đ c da cam trong chi n tranh, tuy em còn tr , em ch a bi t đ c nhi u v cu c s ng chung quanh, nh ng em nghĩ h u qu chi n tranh đ l i quá n ng n , qua bao nhiêu th h r i mà con cháu c a m i ng i v n b h u qu c a chi n tranh.

Đâu rồi tôi thì 35 năm?

Tác Giả: Khánh An, phóng viên RFA
Thứ Ba, 20 Tháng 4 Năm 2010 16:26

❑ Tôi nuôi dưỡng trẻ em tàn tật do hậu quả chiến tranh tại Hà Nội. Photo courtesy Plasma HN.

Khánh An: Hoàng thì Hoàng nghĩ như thế nào?

Hoàng: Em, tất nhiên, thế học của em ra đời thì chiến tranh đã lùi xa được khoảng tám năm cho nên tôi em gần như không biết gì về chiến tranh. Ngày 30 tháng 4 trong tâm thức của em là một ngày nghỉ, nhưng em được sinh ra cũng không quá lâu sau chiến tranh, trong giai đoạn mới ngấu ăn bôbô, nhà nhà ăn bôbô...

Diệu: Thế ra Hoàng cũng có ăn bôbô rồi hả?

Hoàng: Tất nhiên rồi chứ. Tôi vì chỗ em là vùng kinh tế mới mà. Sau khi chiến tranh xong thì đi về vùng kinh tế mới khám phá, rồi hợp tác xã nhưng lúc đó cũng không có đường cày đâu. Bên Thìn và nói đó là ngày giỗ phóng thì tất nhiên rồi, trong tâm trí người Việt Nam mình ai cũng nói như vậy và em cũng nói như vậy, nhưng mà một điều rất lạ là năm ngoái em đi qua Berlin thì gặp một anh mà bên em giỗ thì anh này như đi được lâu rồi. Em nói là anh qua được trước giỗ phóng hay sau giỗ phóng? Mình vẫn coi cái đó như là cái mốc. Anh nói "Anh qua được trước 75 chứ không phải là trước giỗ phóng". Em cũng hỏi bắt ngờ.

Diệu: À, Khánh An.

Đâu rồi lời thì 35 năm?

Tác Giả: Khánh An, phóng viên RFA
Thứ Ba, 20 Tháng 4 Năm 2010 16:26

Khánh An: , m i ch Di u.

"Ngày xưa ở Sài Gòn, nó là Hòn Ngọc của Việt Nam, nhưng mà sau khi giờ phóng xong thì Hòn Ngọc của Việt Nam không còn ở Sài Gòn nữa mà đã chuyển sang Thái Lan. (Bên Thì)

Di u: Ông Hoàng nhắc chuyện đó, mình cũng kể cho mọi bên nghe luôn. Mình cũng gặp trực tiếp và nghe Hoàng vừa nói, tức là khi mình qua Đồi cũ thì hiện nhiên ở đây cũng có công đồng người Việt. Mình cũng rất thích tình yêu và tình yêu, nhưng họ thì ở văn hóa Việt Nam. Trong một buổi thuyết trình, mình cũng dùng cái từ đó, vì từ và mình đó là ngôn ngữ, là một cái mốc, cho nên mình nói là "sau giờ phóng" thì khi chỗ đó nói ra khi mà mình bình thường, nhưng người nói của họ nói trong tình hình nó căng thẳng.

Sau đó, có người nói với mình là ở đây, nhưng người đang nói ở đây đa số là người nói vì 30-4-75 mà đã bỏ Việt Nam ra đi. Họ nói, mình giờ là đi về biên giới. Ở và họ, cái từ đó không có trong từ điển mà họ dùng là "biên cương 75" chứ không ai nói là "giờ phóng". Và họ cũng từ và luôn là, mà cái này mình nghe từ khi mình còn là sinh viên ở Sài Gòn đã có một anh sinh viên nói với mình là mình dùng cái từ "giờ phóng" thì ai giờ phóng mình khi cái người đã giờ phóng cho mình?

Thì ng nh t?

Khánh An: Nhân chuyện của Di u và Hoàng vừa nói thì thực sự nếu ở bên Mỹ này thì cũng vậy thôi. Đa số số không đồng ý với chuyện đó. Trong ngôn ngữ mà trong nước hay dùng, đó là ngày 30 tháng 4 người ta hay gọi là "ngày giờ phóng miền Nam", "ngày thì ng nh t", nhưng sau năm 75 trở đi cho đến giờ thì người nói họ nhìn vào trong nước thì người ta không nghĩ rằng dân tộc Việt Nam được giờ phóng. Đó là cái thì nh t. Di u thì hai có lẽ giờ trở mình để nhìn thấy họ, đó là có thực sự là thì ng nh t không? Mình đang muốn nói đến từ "thì ng nh t" ở khía cạnh khác nhau. Không biết là ý kiến các bên trở nên thì nào?

Hoàng: Theo ý em, thì ng nh t là đúng và một đả lý, bởi vì trước 30 tháng 4 nếu ở miền Nam chỗ đâu có thì nào vượt qua sông Bến Hải để. Nhưng mà cái thì ng nh t như chỗ vừa nói nó còn ở khía cạnh khác nhau, thì ng nh t và suy nghĩ, và niềm tin, và quan điểm, thì cái thì ng nh t và quan điểm nó được làm như thế nào? Tất nhiên, chiến tranh bao giờ cũng là tàn khốc hết, nhưng mà sau chiến tranh thì em thấy có quá nhiều người Việt Nam phải đi vào trại cải tạo, có lẽ là cũng để cho có một quan điểm thì ng nh t chẳng? Để có một thì giờ quan thì ng nh t chẳng?

Đâu rồi là tôi 35 năm?

Tác Giả: Khánh An, phóng viên RFA
Thứ Ba, 20 Tháng 4 Năm 2010 16:26

Cảnh đường phố ở Việt Nam. Photo courtesy nuocviet.info

Em cảm thấy buồn về chuyện đời, bởi vì em thấy rằng mình đã bỏ rất nhiều máu xương nhưng mà thành quả về mặt đời là lý tưởng, bây giờ là tiếp tục bỏ tù đời mà thành quả về mặt quan điểm, mà liệu bỏ tù thì có thành quả về mặt quan điểm hay không? Cũng chính vì sự bỏ tù như thế cho nên mình có 2 triệu người phải đi ra nước ngoài.

Khánh An: Các bạn khác nghĩ như thế nào?

Thìn: Em nghĩ, tất cả thành quả đời, theo như hai anh chị vừa nói thì anh chị đều là người Nam cộng, còn em là người Bắc và em là người theo họ sau họ nên em nghĩ rằng tất cả thành quả đời nó cũng không đúng mặt phần, bởi vì ở miền Nam theo mặt cái xã hội khác và ở miền Bắc mặt xã hội khác. Nhưng em nghĩ rằng tất cả thành quả này, theo em, nó đúng mặt mặt, nhất là nếu như theo triết học mà nói, năm đời là về mặt xã hội xã hội chủ nghĩa là mặt xã hội tuy nhiên.

Nếu như miền Bắc đã theo xã hội chủ nghĩa rồi mà miền Bắc thành quả miền Nam vào đời theo mặt xã hội xã hội chủ nghĩa thì là đều đúng, nhưng có cái là chính quyền sau này, đời người là mà đời đời nước lên thành quả đời đi theo xã hội chủ nghĩa thì họ làm không đúng cách nên Việt Nam bây giờ mới không giàu mạnh lên được, đời sống nhân dân còn khó khăn, còn khổ cực nên là mới người mới nghĩ rằng cái thành quả đời nó chưa thật sự đúng nghĩa. Theo em nghĩ là như vậy, bởi vì thực chất ngày xưa ở Sài Gòn, nó là Hòn Ngọc của Việt Nam Đông, nhưng mà sau khi giải phóng xong thì Hòn Ngọc Việt Nam Đông không còn ở Sài Gòn nữa mà đã chuyển sang Thái Lan, nên em nghĩ là tất cả thành quả nó chưa được đúng nghĩa như chị vừa nói.

Đầu r̄i l̄i th̄ 35 năm?

Tác Giả: Khánh An, phóng viên RFA
Thứ Ba, 20 Tháng 4 Năm 2010 16:26

Khánh An: À, Ph̄ng Anh i, em là m̄t th̄ h̄ r̄t m̄i, em nh̄n xét v̄ nh̄ng đī u v̄ a r̄i nh̄ th̄ nào?

Ph̄ng Anh: Đī v̄i em thì t̄ nḡ c̄a mình v̄n đã phong phú r̄i, n̄ u m̄t t̄ mà xét nhī u nghĩa thì nó s̄ có m̄t khách quan và m̄t trái nḡ c̄ l̄i, không th̄ nào mà đúng hoàn toàn đ̄ c̄ t̄ t̄ c̄ m̄i v̄n đ̄ h̄t. Em quen trong b̄n bè c̄a em, nói v̄ 30 tháng 4, m̄y b̄n đ̄ u nói là ngày ngh̄, là ngày gīi phóng mīn Nam, th̄ng nh̄ t̄ đ̄ t̄ n̄ c̄, còn ngoài ra có l̄ các b̄n không bīt gì h̄n. Em nghĩ đó là m̄t ph̄n c̄a nh̄ng b̄n mà em bīt.

Còn có m̄t s̄ khác th̄ng đ̄ c̄ ba m̄ k̄ nhī u v̄ nh̄ng ngày x̄ a thì h̄ r̄t là thích thú, nh̄ em lâu lâu em cũng có nghe ông bà k̄ ngày x̄ a làm sao làm sao, r̄i gia đình v̄n l̄i đây khi mà th̄ng nh̄ t̄ đ̄ t̄ n̄ c̄, sau hay là tr̄ c̄ gì cũng v̄n l̄i mīn Nam này, thì nghe nó còn thú v̄. Còn em nói thì t̄ là h̄c nh̄ng gī l̄ ch̄ s̄ trong tr̄ng thì nh̄ng kīn th̄c mà t̄i em nh̄n đ̄ c̄ thì h̄c đ̄ ch̄ng ch̄ là ph̄n nhī u.

Hoàng: Em có ý kīn.

Khánh An: M̄i Hoàng.

Hoàng: Em mūn nói m̄t ý khác, tīp theo ý c̄a b̄n Ph̄ng Anh. Mình nói v̄ mình, mình c̄ nhìn v̄ chīn tranh nhī u, không bīt có ph̄i là cái thói quen c̄a nḡ i Vīt Nam hay không, khi mà nói v̄ đ̄ t̄ n̄ c̄ mình h̄i: t̄i sao đ̄ t̄ n̄ c̄ mình nghèo v̄y? Em qua bên này có nhī u b̄n bè h̄i v̄y đó, thì có r̄t nhī u nḡ i, th̄m chí em th̄y lãnh đ̄o c̄a mình cũng nói nh̄ v̄y n̄ a, là Vīt Nam tr̄i qua chīn tranh lâu quá, b̄ chīn tranh tàn phá đ̄ quá cho nên đ̄ t̄ n̄ c̄ nghèo.

Nh̄ng ch̄a bao gī em nghe nói r̄ng cái th̄ m̄nh c̄a Vīt Nam là chúng tôi đã có h̄n 30 năm hòa bình. Ch̄a bao gī, ch̄a bao gī nghe m̄t ai nói nh̄ th̄, mà toàn là nói chúng tôi đã có quá nhī u th̄i gian trong chīn tranh. Trong khi n̄ u mà ch̄ i bên Đ̄c, ch̄ bīt r̄t rõ là n̄ c̄ Đ̄c ch̄ th̄ng nh̄ t̄ năm 89 thôi, n̄ u mà nó than nh̄ mình thì nó ph̄i than ḡp 10 l̄n nh̄ v̄y. Em mūn nói v̄ cái nhìn c̄a mình v̄ chīn tranh, nh̄ v̄y līu nó đã là m̄t cái nhìn l̄ ch̄ l̄c hay không? Rõ ràng nh̄ v̄y là mình không th̄y cái tác đ̄ng c̄a 30 năm sau, mình đã làm cái gīng gì? Em không bīt i ngoài B̄c nh̄ng mà không th̄ nào nói mīn Nam b̄ chīn tranh tàn phá đ̄ c̄ b̄i vì mīn Nam tr̄ c̄ 75 đã là khá h̄n nh̄ng n̄ c̄ l̄n c̄n r̄i, cho nên anh

Đâu rồi lời thề 35 năm?

Tác Giả: Khánh An, phóng viên RFA
Thứ Ba, 20 Tháng 4 Năm 2010 16:26

không thề nào nói là tôi miền Nam bẻ tàn phá dẫm quá nên bây giờ kinh tế miền tôi khó khăn như vậy. Không thề nói như vậy được, chỉ thề y không?

Em nghĩ là nên phải nói như thế này, chúng tôi có một lời thề cũ cũ là chúng tôi đã có hơn 30 năm hòa bình, chúng tôi có một lời thề cũ cũ là chúng tôi được thả hai hàng triệu người Sài Gòn rồi phần lớn, gần như hết Đông Nam Á. Chẳng nghe ai nói chuyện đó hết! Mà cái điếu em vừa nói, cái thói quen đó em như là em đã được thả ngay trong trường học như những bài lịch sử học nói cho học sinh mình như thế. Hồi trước lúc học thì em không nghĩ, nếu bây giờ mà được phép đặt câu hỏi thì em sẽ đặt câu hỏi với những giáo viên cũ của em là "Đến bao giờ, cô cũn bao nhiêu năm nữa, học thầy cũn bao nhiêu năm nữa để không thể nói là đất nước Việt Nam bẻ tàn phá vì chiến tranh nữa?"